נז: האיש מקדש פרק שני קידושין

הרי רובע ונרבע בעדים דבעלי חיים נינהו ואסירי. להכי נקט עדים דלא על פי עד אחד או על פי בעלים אינם אסורין להדיוט ואם תאמר לפי ר"ת דמפרש[ד] דשור הנסקל שרי בהנאה כל זמן שהוא חי אלא עד אחר הסקילה וכן נמי קאמר ברובע ונרבע אם כן קשה מהכא דמאי קאמר דבעלי חיים אסירי דמשמע אסורין בהנאה אף ממיים ולפי שיטתו לא מזכר כאן הנאה [ה]כלל אלא ה"פ לא מצינו בעלי חיים דאסירי כלומר שהזהיר הכתוב שלא לשוחטו כדי לאכול הבשר ופריך הרי רובע ונרבע דבעלי חיים נינהו ולא הזהיר הכתוב אלא לשוחטן כדי לאכול הבשר אבל ליהנות מהם כל זמן שהם חיים ודאי מותר[ו]:

בל שעומד תוך העיר ויזרקנה חוץ לחומה. פי' הקונטרס דבשדה לא מהני שילוח דבעינן ושלח על פני השדה וקשה שהרי אסור ונטהר חוץ לעיר שהרי אסור ליכנס לפנים מן החומה וי"ל דשמא אחר כפרה היה הכהן נושאה או הוא או שלוחו לעיר ומשלחה חוץ לעיר: **מה** שלי בשלך אסור. פי' בקונטרס אסור בהנאה לפי שאין להם מי יתירם לכיון דהוקדשו אינן יכולין להיות מותרים אלא ע"י זריקה מתרת בקדשים ואלו שנשחטו בחוץ אין מזרקין והקשה הר"מ דכמו כן מצינו שזריקה מוציאה מידי מעילה ואפילו הכי אמרינן (מעילה דף יב.) קדשים שמתו יצאו מידי מעילה ואע"ג שלא נזרק הדם וכמו כן נאמר שהשחיטה מוציא מידי איסור אבר מן המי ויהיו מותרים באכילה לפיכך פירש הר"ם מה שלי בשלך אסור ואין להם תורת קדשים לעולת נזכרם לפטור הבעלים אף שלך בשלי לא היה להם תורת חולין ולא חזו להתרה דשייך בהו להייבו באכילה:

תלמוד לומר ושחטו ושחט אותו ושחט אותו. פי' בקונטרס דמלמי קראי לריבוי חד לחיה וחד לעופות וחד לאיסור אכילה בדיעבד כדמפרש גמרא [ז]אם אינו ענין לשחיטה תניהו לאכילה דלבעלי מומין לא אינטריך קרא אף לשחיטה כדמפרש טעמא שהרי הוא מין הבשר והספר רואה להביאו מסכרא ולא צריך קרא אע"ג דבחיה נמי קאמר מרבה אני את החיה שיהא בשחיטה כבהמה משמע דצלאו קרא מייתי לה ויש לומר דה"ק מרבה אני את החיה בדותק אי לאו קרא אכל כיון דאיכא קרא נוקי בה קרא אכל בעלי מומין יותר טוין שהן מין הבשר ושנו בשחיטה עוד י"ל ת"ל ושחטו ושחט אותו ושחט אותו דמשמע דמצריך ג' קראי חד לבעלי מומין וחד לחיה וחד לעופות ואיסור אכילה בדיעבד נפקי לה מקרא דתמימים דכי היכי דנפקא לן דאסירי לאכול תמימים מוחבחת ואכלת כמו כן נמי אסור הני מאחר דנפקא לן דאסור לשוחטן בעזרה דנאמר בקרא דמה שאתה זוכח קאי אכולהו: אלמא

מוקצה ונעבד דבעלי חיים נינהו ואסירי [א]כי אסירי לגבוה להדיוט מישראל שרי מתקיף לה רבי ירמיה הרי [ב]רובע ונרבע בעדים דבעלי חיים נינהו ואסירי אלא אמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי לא מצינו רוב בעלי חיים שאסורים דבי ר' ישמעאל תנא דאמר קרא [ג]ושלח [ד] על פני השדה כשדה מה שדה מותרת אף האי נמי מותרת האי שדה להכי הוא דאתא ההוא מיבעי ליה לכדתניא [ג]שדה שלא יעמוד ביפו ויזרקנה לים בגבת ויזרקנה למדבר ושלא יעמוד חוץ לעיר ויזרקנה בתוך העיר אלא כל שעומד בעיר ויזרקנה חוץ לחומה ואידך א"כ ניכתוב קרא שדה מאי השדה שמע מינה תרתי [ד]רבא אמר [ה]לא אמרה תורה שלח לתקלה: בשער נזיר: מנלן דאמר קרא [ב]קדש יהיה גדל פרע שער ראשו [ה]גידולו יהיה קדוש אי מה קדש תופס את דמיו ויוצא לחולין אף שער נזיר תופס את דמיו ויוצא לחולין מי קרינן קודש קדוש קרינן: בפטר חמור: נימא מתניתין דלא כר' שמעון דתניא [ה]פטר חמור [ו]אסור בהנאה דברי ר' יהודה ור' שמעון מתיר אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוה לאחר עריפה ודברי הכל: מנלן [ז]דתנא דבי ר' ישמעאל [ד]לא תבשל גדי בחלב אמו ג"פ אחד [ח]איסור אכילה ואחד איסור הנאה ואחד איסור בישול מתניתין דלא כי האי תנא [ט]דתניא [י]ר"ש בן [יא]יהודה אומר בשר בחלב אסור באכילה ומותר בהנאה שנאמר כי עם קדוש אתה לה' אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו ולהלן הוא אומר [ד]ואנשי קודש תהיון לי מה להלן אסור באכילה ומותר בהנאה אף כאן אסור באכילה ומותר בהנאה: וחולין שנשחטו בעזרה: מנא הני מילי אמר ר' יוחנן משום ר' מאיר אמרה תורה שחוט [יב] לי בשלי ושלך בשלך מה שלי בשלך אסור [יג]אף שלך בשלי אסור אי מה שלי בשלך ענוש כרת אף שלך בשלי ענוש כרת אמר קרא [ד]ואל פתח אהל מועד לא הביאו להקריב קרבן לה' ונכרת על קרבן ענוש כרת על חולין שנשחטו בעזרה אין ענוש כרת איכא למיפרך מה לשלי בשלך שכן ענוש כרת אלא אמר אביי מהכא[יד] [ט]ושחטו [יד]ושחט אותו [ט]ושחט אותו תלתא קראי יתירי מה תלמוד לומר לפי שנאמר [ט]כי ירחק ממך המקום וזבחת ברחוק מקום [יב]אתה זובח ואי אתה זובח במקום קרוב פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה ואין לי אלא תמימים הראוים ליקרב מנין לרבות בעלי מומין מרבה אני את בעלי מומים שכן מין [יג]המכשיר מנין לרבות את [יד]החיה מרבה אני את החיה שהיא בשחיטה כבהמה מנין לרבות את העופות תלמוד לומר ושחטו ושחט אותו [יד]ושחט אותו יכול לא ישחוט ואם שחט יהא מותר תלמוד לומר כי ירחק ממך המקום וזבחת ואכלת מה שאתה זובח ברחוק מקום אתה אוכל ואי אתה אוכל מה שאתה זובח במקום קרוב פרט לחולין שנשחטו בעזרה ואין לי אלא תמימים הראוים

מוקצה. כהמה [ו]שהוקלה לתקרובת ע"ז אסורה לגבוה כדאמר בתמורה (דף כח.) מן הבהמה [ז] להוציא את הרובע ונרבע מן הבקר להוציא את הנעבד מן הצאן להוציא את המוקצה. **נעבד שבשמחה דבני סקילה ניתנו דכתיב** (ויקרא כ) לה: **רובע ונרבע בעדים.** והרגת את האשה ואת הבהמה ונרבע דכתיב (שם) ואת הבהמה תהרגו ולפיכך לעיל (דף נו:) [ח]משנגמר דינו נאסר ואפילו אחטנו ולהכי נקט בעדים דאינו נסקל בעד אחד דאמר מר (בב"ק דף מד:) כמיתת הבעלים כך מיתת השור: **יפו.** חומתה על היס: **בגבת.** חומתה על המדבר ולחמנא אמר שדה: **שעומד בתוך העיר ויזרקנה חוץ לחומה.** מדכתיב [ח]ושלח את הצפור החיה אל מחוץ לעיר מכלל דעומד בעיר ומשלחה אל החוץ דאי בעומד חוץ לעיר מאי ושלח אל מחוץ לעיר איכא הא מעיקרא קודם שילוח נמי הכא קיימא: **רבא אמר.** סברא הוא שהמשלחת מותרת דלא אמרה התורה שלח לתקלה שתהא למכשול עון וילכדנה אדם ויאכלנה. וקרא דאמרן לעיל [ט] לרבות את המשלחת אמר מכתא בעלמא היא: **אמר קרא קדש יהיה.** תסר וי"ו כתיב [י]למידרש כיה קודש הוא וזה ל' מן השלשה עשר במסורת חסרים: **קדוש קרינן.** להכי קרינן קדוש למעוטי דמיו שאין דין קדושה עליו. קודש משמע שם קדושה קדוש משמע הוא קדוש: פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון בבכורות [יא]: **לאחר עריפה ודברי הכל.** דאמר התם ומודה רבי שמעון לאחר עריפה שהוא אסור וגמר עריפה עריפה מעגלה ערופה: **ומוסר בהנאה.** דכתיב (שמות כב) לכלב תשליכון אותו: **שחוט שלי בשלי.** שחוט זבחי בחלרי דכתיב (ויקרא ג) ושחטו את בן הבקר וגו': **ושלך בשלך.** דכתיב (דברים יב) חבחת מבקרך ומצאנך וסיפיה דקרא בשעריך: **מה שלי בשלך אסור.** בהנאה דמי יתיר בהנאה שנאסר בה המיים אחרי שאין דמו מזרק: **ושחטו ושחט אותו ושחט אותו מה ת"ל.** שלא פרטיות שמוכות זו לזו בשלמים בראשונה כתיב ושחטו פתח אהל מועד ובשתים כתיב ושחט אותו אמ"ל אלו שלשה מיעוטין דמשמע מכולהו זה נשחט בעזרה ולא אחר: **לפי שנאמר כי ירחק ובזבח.** וכתיב בהמה דאינה לה בשר תאוה מעיקרא לארץ והם יתרחקו מן המשכן לפי שבמדבר לא הותרו לאכול בוס בהמה הראויה להקרבה אלא על ידי הקרבה [ב]: **בריחוק מקום.** חוץ לתקדש: **אתה זובח.** חולין שלך ואי אתה זובח בעזרה שהוא מקום הקרוב לו: ה"ג **פרט לחולין שלא ישחטו בעזרה: אלא תמימים.** [ג]וברא"ה להקרבה הכתוב מדבר דאילו בשאין ראויה להקרבה לא איתסר בשר תאוה דילהו במדבר: **שכן מין הבשר.** להקריב [ד]כיון דדמי להו בהכי אתי [ה]למיגמר ליה במה מצינו לחמיר ולאסור: **שפיר בשחיטה בבהמה.** ואיתקש לפסולי המוקדשין בפרשה זאת אך בשבר יאכל את הנבי וגו' ודרשינן ליה בשחיטת חולין (דף כח.) מה פסולי המוקדשין בשחיטה אף לבי ואיל בשחיטה וכיון דבשחיטה איתקש

מסורת הש"ס

ג) תוספתא דכ"ק פפ"ד. ב) ת"כ פ' מלוגע פרשה כ, ג) [ע' תוס' חולין קטו. ד"ה לא אמרה וכו' קושיא ופרוקה ולא הזכירו מ"ש כפ"י הכא כדי"ה רבא אמר וכו' וקרא דאמרן כו' אמשמעה בעלמא היא], ד) יומא סו: חולין קטו. קמ., ה) סנהדרין כב., ו) בכורות טו., ז) מכילתא פוף פ' משפטים חולין קטו:, ח) חולין קטו. בכורות י. מנחות קא:, ט) [מרש"י לקמן נח. שכתב בד"ה בגבת בחלב כ' שמעון לטעמיה דאמר לעיל מותר בהנאה עכ"ל משמע דגרס כאן יותר אמנם בבכורות ומנחות וכחולין איתא כ"ס בן יהודה אומר משום ר"ש], י) [תר"כ פרשה ויקרא פיסקא קסג], כ) ספרי פ' ראה. ל) ס"פ הכסף, מ) [ומתני אותו (הסני) ליתא בכמ"י ובדפו"ר, וגם לא הובא בר"ש. ונראה שטעה בדפוסים מחוסרים ע"פ ר"ש. אמנם עי' ריטב"א], נ) [בדפו"ר: שהוקלה], ס) [ויקרא ה, ב], ע) [בדפו"ר: דמשנגמר], פ) [ויקרא יד, נב. ובנגעי בתים], צ) [בעמוד לו], ק) [יל הוא קדש כתיב למידרש כיה קדוש הוא כו' רש"ל. ר) [ע ע"כ], ש) [עי' חולין טו: - יח. פלוגתת רבי ישמעאל ורבי עקיבא מיה], ת) [בדפו"ר: ובראוין, וכן בהמשך כדיבור בשאין ראוין], א) [בדפו"ר: ובינן], ב) [בדפו"ר: למימ'. ומהכרע"ל מוחק לגמרי מיהא ז', ובדפו"ר: הדפיקו למימר'], ג) [חולין ד ע"ח, וע"ש כז:], ד) [בכ"ק מה. תוד"ה מבור, בסנהדרין עט: ד"ה בשור, ובוכחים ע: ד"ה לאיתוי], ה) [ע"ש בהוקף מחיים. הר"ם מדפסו"א], ו) [וע"ע תוס' סנהדרין עט: ס. בד"ה בשור שלא נגמר יחוס זבחים ע: עא. בד"ה לפי שאתה], ז) [בתוס' הרא"ש דף מא], ח) [וכ"ה ברש"י דפו"ר, ועיין רש"ל, ומהרש"ל],

הגהות הב"ח

(א) גב' לאחר קרא ושלח את הצפור החיה על פני: (ב) שם שחוט שלי: (ג) רש"י ד"ה ר"ש בת"כ וכו' ופירושא (וד לחיה וכו' בכורות ל' כדיעבד) תוד"מ וע"ב ס"מ חד לבעלי מומין וחד לחיה וחד לעופות מ):

מוסף רש"י

הובא בסוף המסכת.

תוס' ר"י הזקן

מוקצה. בהמה שהוקצה להקריבה עיי. נעבד. שהשחיטה לה ואסירי לגבוה כדא"יתא בתמורה (כח. א). רובע ונרבע בעדים. דבני סקילה נינהו ואסורים לאחר שנגמר דינם. לחקלה. שאם יאכלנה אדם יאכלנה הילכך הואיל ואמרה ושלח דאי מותרת היא. פלוגתא דר' יהודה ור' שמעון מפרש בבכורות (ט. א). ויקאמר התם דמודה ר' שמעון לאחר עריפה שהוא אסור בהנאה.

עין משפט נר מצוה

קעג א מיי' פ"ג מה' איסורי מזבח הל"ז וסל' יח:
ב [מיי' שם פ"ד הל"ב]:
קעד ג מיי' פי"ז מהל' טומאת צרעת הל' ה:
ד [מיי' פ"ו מהל' מירות הל"ד]:
קעה ה מיי' פי"ב מהל' כמורים הל"ד סמג עשין קמח טוש"ע יו"ד סי' שכא סעי' מ:
קעו ו מיי' פ"ט מהל' מאכלות אסורות הל"ח סמג לאוין קמ טוש"ע יו"ד סי' מז סעיף ח:
ז [מיי' פי"ח מהל' מעשה הקרבנות]:
קעז ח ט י מיי' פ"ב מהל' שחיטה הל' ה סמג עשין סג:

תורה אור השלם

1. וְהִזָּה עַל הַמִּטַּהֵר מִן הַצָּרַעַת שִׁבְעָ פְעָמִים וְטִהַרוֹ וְשִׁלַּח אֶת הַצִּפֹּר הַחַיָּה עַל פְּנֵי הַשָּׂדֶה: ויקרא יד ז
2. כָּל יְמֵי נֶדֶר נִזְרוֹ תַּעַר לֹא יַעֲבֹר עַל רֹאשׁוֹ עַד מְלֹאת הַיָּמִם אֲשֶׁר יַזִּיר לַיְיָ קָדֹשׁ יִהְיֶה גַּדֵּל פֶּרַע שְׂעַר רֹאשׁוֹ: במדבר ו ה
3. רֵאשִׁית בְּכוֹרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ: שמות כג יט
רֵאשִׁית בְּכוֹרֵי אַדְמָתְךָ תָּבִיא בֵּית יְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ: שמות לד כו
לֹא תֹאכְלוּ כָּל נְבֵלָה לַגֵּר אֲשֶׁר בִּשְׁעָרֶיךָ תִּתְּנֶנָּה וְאָכְלָה אוֹ מָכֹר לְנָכְרִי כִּי עַם קָדוֹשׁ אַתָּה לַיְיָ אֱלֹהֶיךָ לֹא תְבַשֵּׁל גְּדִי בַּחֲלֵב אִמּוֹ: דברים יד כא
4. וְאַנְשֵׁי קֹדֶשׁ תִּהְיֻן לִי וּבָשָׂר בַּשָּׂדֶה טְרֵפָה לֹא תֹאכְלוּ לַכֶּלֶב תַּשְׁלִכוּן אֹתוֹ: שמות כב ל
5. וְאֶל פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד לֹא הֱבִיאוֹ לְהַקְרִיב קָרְבָּן לַיְיָ לִפְנֵי מִשְׁכַּן יְיָ דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא דָּם שָׁפָךְ וְנִכְרַת הָאִישׁ הַהוּא מִקֶּרֶב עַמּוֹ: ויקרא יז ד
6. וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְנֵי אַהֲרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ב
7. וְקָטַר אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁ קָרְבָּנוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְנֵי אַהֲרֹן אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג ח
8. וְקָטַר אֶת יָדוֹ עַל רֹאשׁוֹ וְשָׁחַט אֹתוֹ לִפְנֵי אֹהֶל מוֹעֵד וְזָרְקוּ בְנֵי אַהֲרֹן אֶת דָּמוֹ עַל הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: ויקרא ג יג
9. כִּי יִרְחַק מִמְּךָ הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִבְחַר יְיָ אֱלֹהֶיךָ לְשׂוּם שְׁמוֹ שָׁם וְזָבַחְתָּ מִבְּקָרְךָ וּמִצֹּאנְךָ אֲשֶׁר נָתַן יְיָ לְךָ כַּאֲשֶׁר צִוִּיתִךָ וְאָכַלְתָּ בִשְׁעָרֶיךָ בְּכָל אַוַּת נַפְשֶׁךָ: דברים יב כא

גליון הש"ס

גמ' רשב"י אומר סמוס ר"ש (בן יוחאי). כן הוא בחולין קנו:

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com